

Idei de promovare a bibliotecii la nivelul comunității locale

CRISTINA CĂȚANĂ
Biblioteca Județeană „G. T. Kirileanu”
Neamț

Percepția pe care locuitorii unei comunități o au vis-à-vis de bibliotecă este adeseori neconformă cu ceea ce, în ultimii ani, a început să însemne această instituție.

Conștientizând această realitate, la Piatra-Neamț am experimentat câteva modalități prin care am urmărit ca biblioteca să fie mai bine cunoscută.

Una dintre aceste metode a fost aceea de a lansa, în rândul liceenilor, invitația de a desfășura, pe perioada verii, activități în regim de voluntariat în cadrul Bibliotecii Județene. Prin aceasta am avut în vedere, atât desfășurarea unor activități specifice, dar mai ales o cunoaștere mai bună a bibliotecii, din interior, astfel încât acești tineri să devină, la nivelul grupurilor pe care le frecventează, purtătorii de imagine ai bibliotecii. Presupunerea care a stat la baza inițierii acestor acțiuni s-a dovedit reală. Astfel, aproape toți voluntarii, deși erau înscriși la bibliotecă, frecventau doar Secția de Împrumut carte pentru adulți, mărturisind că, despre celelalte secții știau doar vag câteva lucruri iar, despre altele nici nu știau că există. În aceste condiții, voluntariatul a presupus și o „explorare” a bibliotecii, dezvăluind colegilor „de vacanță” lucruri ce le-au trezit adeseori uimirea:

- cărțile și publicațiile periodice din Fondul documentar „G. T. Kirileanu” (*Cazania lui Varlaam* - 1643, colecția ziarului *Timpul* din perioada în care redactor era Mihai Eminescu - 1877-1878, respectiv 1881-1883, colecția revistei *Convorbiri literare* începând cu anul 1868, colecția ziarului *Universul* din perioada interbelică etc.);

- enciclopediile (*Nature, Mèmoires du XXe siècle, L'art et les grandes civilisations*), casetele audio și video, CD-urile, DVD-urile și, mai nou, cărțile electronice din cadrul Secției Carte de artă și informare audio-vizuală;

- metodele moderne de învățare a limbilor străine alături de cele tradiționale existente în cadrul Filialei de carte străină;

- oportunitățile oferite de Centrele de Informare Comunitară, Europeană și Turistică.

Reacțiile și entuziasmul tinerilor „bibliotecari de vacanță” au fost atât de neașteptate încât, conștienți că trebuie să fructificăm din plin acest entuziasm, le-am propus colaborarea la un proiect mai vechi al bibliotecii, respectiv realizarea unui sondaj de opinie la nivelul locuitorilor municipiului Piatra-Neamț. În cadrul acestui proiect erau deja întocmite chestionarele necesare desfășurării sondajului, activitatea propriu-zisă de sondare a publicului fiind însă greu de realizat cu resursele destul de limitate de personal de care dispune biblioteca. Astfel, ajutorul voluntarilor a constat tocmai în munca de teren pe care biblioteca nu o putea face cu resursele proprii. Desfășurat sub genericul „Biblioteca vă întreabă” acest sondaj a avut ca principal obiectiv cunoașterea percepției pe care comunitatea locală o are relativ la bibliotecă, acest lucru fiind necesar în vederea continuării acțiunilor de diversificare, optimizare și adaptare a serviciilor bibliotecii la nevoile reale ale comunității.

Chestionarele au cuprins întrebări care îi vizau atât pe cei care erau deja utilizatori ai bibliotecii cât și pe cei care nu aveau încă acest statut. Pentru a asigura obținerea unor răspunsuri cât mai sincere, persoanelor care au răspuns la un astfel de chestionar le-au fost solicitate doar datele ce puteau contura anumite categorii de interese, potrivit preferințelor legate de vârstă, sex, studii și zona de reședință, fără a se declara însă și identitatea persoanei (numele și prenumele).

Acest sondaj s-a constituit printre altele și într-o metodă de a aminti de existența bibliotecii persoanelor chestionate, iar altelei a fost prilej de a mai strecura câteva informații necesare completării chestionarelor în cunoștință

de cauză. Astfel, prin conștiințiozitatea voluntarilor, care știau deja ceea ce înseamnă biblioteca în ansamblul ei, această acțiune s-a transformat într-o adevărată campanie de informare.

O altă modalitate de a conferi bibliotecii o mai bună „vizibilitate” la nivelul comunității locale a fost aceea de a valorifica, în folosul bibliotecii, necesitatea posturilor locale de televiziune (destul de multe - 3, pentru un oraș cu doar 105.000 locuitori) de a-și umple spațiul de emisie, în condițiile în care numărul limitat de „evenimente-bombă” le condamnă la o oarecare platitudine. Astfel, prin ceea ce are mai puțin cunoscut, dar și prin faptul că aici se întâmplă mereu câte ceva, biblioteca poate deveni o „vedetă” locală. În acest context am supus atenției unuia dintre cele trei posturi locale de televiziune un proiect de colaborare ce viza o emisiune de sine stătătoare sau o rubrică permanentă într-o emisiune, cu o durată de 15 minute, care să fie înregistrată în Biblioteca Județeană. Intenția declarată a acestei emisiuni era aceea de a contura o imagine de spațiu familiar pentru Biblioteca Județeană, prin apariția cu regularitate pe micul ecran a interioarelor bibliotecii; pentru unii telespectatori aceasta putea fi șansa de a ne descoperi. Un alt scop al emisiunii era cel de prezentare a atuurilor bibliotecii. Toate acestea aveau, de fapt, în vedere încurajarea telespectatorilor de a descoperi sau redescoperi lectura.

Formula de prezentare a emisiunii urma să cuprindă patru module, toate filmate în bibliotecă.

Astfel, în deschidere am propus postului de televiziune prezentarea răspunsurilor pe care multe persoane nu-și imaginează că le pot obține de la biblioteca publică. Aceste întrebări puteau fi de tipul:

- a) aveți nevoie de o informație despre care știți că a fost publicată la un moment dat într-un ziar? La bibliotecă găsiți această informație astfel: ...;
- b) vreți să aflați toate datele despre o instituție publică?
- c) vreți să știți de ce aveți nevoie pentru a obține un anumit document?
- d) vreți să consultați o anumită lege sau act normativ?
- e) vreți să știți care sunt noutățile intrate în bibliotecă?

Toate aceste întrebări urmând a fi continuate, fiecare în parte, de demonstrația practică a modului cum poate fi obținut răspunsul, în cele mai

multe cazuri chiar fără ca solicitantul să fie nevoit să-și dezvăluie identitatea, prin folosirea calculatorului din holul bibliotecii.

În cadrul celui de al doilea modul ne propuneam să prezentăm lucrurile mai spectaculoase sau pe cele de mare interes, existente în patrimoniul bibliotecii: colecțiile speciale; enciclopedia cu voci; enciclopedia animalelor; enciclopedii pe CD; realizări editoriale de excepție (enciclopedii, albume de artă); cărți pentru copii în formate mai speciale.

În al treilea rând, am propus recomandări diversificate de lectură, pentru toate categoriile de public, poate chiar mai mult pentru cei care consideră, *ab initio*, că nu sunt reprezentați, ca interese, de colecțiile bibliotecii (persoane interesate de religie, turism, gastronomie, fotbal, gimnastică de întreținere, agricultură). Aici am avut în vedere transmiterea de mesaje scurte, memorabile, de impact:

- Puteți să vă redecorați singuri locuința sau să vă specializați în acest domeniu apelând la ...
- Puteți afla mai multe despre copilul dumneavoastră din ...
- Puteți afla totul despre aranjarea părului din ...
- Puteți afla secretele machiajului din ...
- Puteți afla lucruri nebanuite despre animalul dumneavoastră de companie din ...
- Puteți vedea locuri interesante în albumele, casetele video, DVD-urile existente în colecțiile noastre (cu exemplificări concrete).
- Puteți să vă desăvârșiți cultura muzicală prin audiții individuale în secția specializată a bibliotecii noastre sau împrumutând la domiciliu casete, CD-uri.

Pentru a introduce și o notă de dinamism și interactivitate în cadrul emisiunii am propus un sondaj al părerilor cititorilor care se găseau la un moment dat în bibliotecă sub genericul „Ce mai citește lumea?”

Având în vedere că parte din filmări puteau fi realizate cu mijloace proprii, urmând ca partenerul să opteze dacă folosește sau nu aceste materiale, am considerat că reprezintă un avantaj pentru bibliotecă, putând astfel evidenția aspectele asupra cărora dorim să insistăm. Acest lucru era,

însă, și în avantajul partenerului deoarece realiza în acest fel o economie de timp și de resurse.

Propunerea inițială a fost adaptată în funcție de interesele postului de televiziune, dar în favoarea bibliotecii. Astfel, această propunere s-a concretizat până acum în două emisiuni cu durata de câte o oră, în cadrul cărora am atins, în mare parte, obiectivele fixate.

S-a constatat și în acest caz un interes neașteptat pentru ceea ce poate oferi biblioteca în calitate de partener, interes datorat faptului că, din nou, se știa destul de puține lucruri despre bibliotecă.

Este greu de cuantificat măsura în care aceste acțiuni sporesc gradul de cunoaștere a ceea ce înseamnă biblioteca în ansamblu, dar ele constituie modalități de a ajunge mai aproape de cei pe care vrem să-i convingem să ne calce pragul, modalități care, deloc de neglijat, nu implică resurse financiare.

Some Ideas of Promoting Library Services in Local Community

Abstract

Librarians from Neamț County Library have tried implementing some new methods of promoting library services for citizens. Among them, it may be mentioned working with high-school volunteers and using local TV network in order to establish a closer connection between the library and the local community.